

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ, ЕКОНОМІЧНОЇ ТА ПРАВОВОЇ БЕЗПЕКИ МОЛОДІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ¹

Черв'як Анна Володимирівна*, доктор філософії, учений секретар Вченої ради
Маслій Олександра Анатоліївна**, кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Мирошніченко Аліна Іванівна***, кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

*ORCID 0000-0002-2747-4041

**ORCID 0000-0003-2184-968X

***ORCID 0000-0001-9509-8212

Дата надходження статті: 14.08.2026

Дата прийняття статті: 07.09.2026

Дата публікації статті: 07.10.2026

Вступ. Повномасштабна війна, цифрова трансформація суспільства, нестабільність ринку праці, масштабні міграційні потоки та потреба у повоєнному відновленні зумовлюють принципово нові виклики до формування середовища безпеки молоді. Молоді люди перебувають у процесі здобуття освіти, професійного становлення, економічної самостійності, створення сім'ї та формування життєвих стратегій, тому зміна безпекових, економічних, правових та інформаційних умов безпосередньо впливає на їхні рішення щодо подальшого проживання, працевлаштування, навчання і самореалізації. У таких умовах забезпечення комплексної безпеки молоді є не лише складовою соціальної політики, а й ключовою передумовою національної стійкості та повоєнного відновлення.

Гострота проблеми підтверджується актуальними емпіричними даними. За результатами репрезентативного дослідження «Вплив війни на молодь в Україні-2025», проведеного Соціологічною групою «Рейтинг» на замовлення Міністерства молоді та спорту України за підтримки Програми розвитку ООН і Уряду Данії [1], 68% молоді в Україні не хотіли б виїжджати з країни, водночас 29% висловили бажання емігрувати. Готовність виїхати найчастіше демонструють підлітки та юнаки 14–24 років (37%).

Водночас частка молоді за кордоном, яка готова повернутися в Україну, стрімко скорочується: з 66% у 2023 році до 32% у 2024 році і 28% у 2025 році, а близько 1,7 млн молодих людей нині перебувають за межами країни [2].

У контексті багатовимірності представленої проблематики постає необхідність у розробленні цілісної теоретико-методологічної основи її вирішення. У зв'язку з цим виникає потреба у створенні концептуальної моделі, яка б інтегрувала інформаційні, економічні та правові виміри безпеки молоді в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України, враховуючи вплив глобальних і внутрішніх чинників, роль інституційного середовища та очікувані результати. Відсутність такої моделі ускладнює побудову узгодженої системи наукових підходів, інституційних механізмів та практичних інструментів, спрямованих на підвищення рівня резильєнтності молоді як важливої частини людського капіталу та суб'єкта повоєнного відновлення.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. В умовах воєнного стану дослідження пов'язані із забезпеченням безпеки молоді формуються як міждисциплінарний напрям, який поєднує економічну

¹ Статтю підготовлено в межах виконання НДР молодих учених «Інформаційна, економічна та правова безпека молоді в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України», державний реєстраційний номер 0126U000633

й соціальну безпеку, міграційні тенденції, інформаційну стійкість, правовий захист та молодіжну політику. У даному контексті молодь позиціонується як найбільш вразлива група населення, яка водночас є активним суб'єктом суспільних змін від якого залежить сталий розвиток та повоєнна відбудова країни.

Щорічні аналітичні матеріали Міністерства молоді та спорту України [3] свідчать, що 21% молодих людей зіштовхуються з економічними бар'єрами пов'язаними із працевлаштуванням чи веденням власного бізнесу. У той же час, воєнний стан, міграція й трансформація ринку праці критично знижують перспективи зайнятості молоді.

Сучасні дослідження вказують на те, що молодь частіше за інші соціально-демографічні верстви населення зіштовхується з проблемами безробіття, втрати доходу, відсутності можливості самореалізації та розвитку, обмеженого доступу до якісних освітніх та соціальних послуг, підвищеними ризиками дезінформації, кіберзагроз та порушенням прав у цифровому середовищі [1, 4, 5]

Разом із тим, молодь демонструє високий рівень громадської і волонтерської активності, готовності долучатися до процесів відбудови країни. Це вкотре підтверджує високий потенціал молодих людей як інтелектуального, економічного та соціального ресурсу для розвитку країни. Саме тому, відсутність системного підходу до забезпечення інформаційної, економічної та правової безпеки молоді створює ризики втрати цього стратегічно важливого потенціалу та посилення міграційних процесів.

Мирошніченко А. та Білько С. [6] досліджують економічну безпеку молоді як ключовий чинник національної стійкості України в умовах повномасштабної війни і саме тому її забезпечення є інвестицією в довгострокову стійкість. Молодь представлена ними як основний носій людського капіталу та основа для повоєнного відновлення. Визначено, що повномасштабне вторгнення РФ загострило вже існуючі проблеми, а саме: глобальну міграцію, скорочення робочої сили, відсутність мотивації до розвитку, що призвело до зростання безробіття, падіння доходів і зменшення підприємництва серед молоді.

Капля О.М. [7] відзначає, що у воєнний час не можуть у повній мірі діяти конституційні норми в інформаційній сфері громадянина. Це пов'язано з тим, що в період повномасштабного вторгнення пріоритети в протидії загрозам надаються саме захисту держави, її територіальній цілісності, незалежності та забезпечення інтересів. Автор зазначає, що зважаючи на обставини, інформаційна безпека громадянина обумовлена специфічними обставинами – їм надається право захищати країну, але при цьому здійснюються заходи правового режиму воєнного стану, відповідно до Закону України «Про правовий режим воєнного стану». Це особливо гостро постає при дослідженні інформаційної безпеки молоді, адже вони є найбільш вразливими до інформаційних атак, дезінформації, психологічних маніпуляцій та викривлення даних.

У контексті дослідження інформаційної безпеки молоді важливого значення набуває концепція цифрової зрілості національної економіки. Буряк А.А. та Маслій О.А. [8] розглядають цифрову зрілість як інтегральну багатовимірну характеристику, що поєднує технологічний, інституційний, інноваційний та безпековий виміри цифрового розвитку. Такий підхід є важливим для розуміння інформаційної безпеки молоді, оскільки її забезпечення визначається не лише індивідуальними навичками безпечної поведінки в цифровому середовищі, а й загальним рівнем розвитку цифрової інфраструктури, інституційних механізмів захисту, кіберстійкості та цифрових компетентностей суспільства.

Дослідження у сфері інформаційної безпеки, зокрема щорічний «Індекс медіаграмотності українців», фіксують динаміку критичного мислення, цифрової компетентності та стійкості до дезінформації, водночас підкреслюючи зростання ролі штучного інтелекту як нового виклику для медіаграмотності молоді [1]. Окремий блок досліджень присвячено кібербулінгу та онлайн-ризикам, яких зазнає значна частка українських підлітків і молоді.

Мильніченко Н. [9] під інформаційною безпекою пропонує розуміти такий стан захищеності систем зберігання, передавання та опрацювання даних при якому забезпечується цілісність, доступність та водночас конфіденційність даних. Інформаційна безпека також трактується як комплекс організаційних, правових і технологічних заходів, спрямованих на забезпечення захищеності інформації від несанкціонованого доступу, неправомірного використання, розголошення, модифікації чи знищення.

Інформаційну безпеку учасників освітнього процесу як складову безпечного освітнього середовища розглядають у своїй роботі автори [10], які виділяють чотири загальні критерії ризику, сформовані на основі аналізу загроз пов'язаних із використанням інтернету дітьми та підлітками.

Важливим напрямом сучасних досліджень людського капіталу є визначення його вразливості до структурних, технологічних та демографічних трансформацій. Науковці [11] запропонували багатовимірний підхід до оцінювання вразливості людського капіталу, в межах якого міграційна вразливість

розглядається як самостійна складова, що характеризує ризики відтоку кваліфікованих кадрів, поглиблення структурного дефіциту людського капіталу та зниження адаптаційного потенціалу національної економіки. Особливого значення в цьому контексті набуває відтік молодих, освічених, професійно мобільних і висококваліфікованих груп населення, оскільки він послаблює здатність країни зберігати, відтворювати та накопичувати компетентності, необхідні для її технологічного й економічного розвитку.

У сучасних дослідженнях міграційні наміри молоді розглядаються як важливий елемент міграційної поведінки, що формується під впливом комплексу потреб, інтересів, мотивів та зовнішніх умов. Васильців Т.Г. й Левицька О.О. [12] акцентують, що посилення міграційних аспірацій української молоді має безпосередній зв'язок із ризиками втрати людського потенціалу та послаблення економічної безпеки держави. Серед ключових детермінант автори виокремлюють як чинники притягування – глобалізаційні, євроінтеграційні, особистісно-професійні та стабілізаційно-гарантійні, так і чинники виштовхування – структурні, інституційні, публічно-управлінські, соціально-резильентні та гібридні.

Попри наявність значного масиву досліджень, присвячених окремим аспектам інформаційної, економічної, правової безпеки молоді та міграційним настроям, існуючі підходи залишаються фрагментарними й не забезпечують комплексного бачення безпеки молоді як відкритої самоорганізованої системи, що функціонує в умовах турбулентності.

Відсутність дослідження концептуальної моделі забезпечення інформаційної, економічної та правової безпеки молоді в умовах воєнного стану унеможливорює розроблення цілісних державних і регіональних стратегій молодіжної політики, орієнтованих на повоєнне відновлення людського капіталу та побудову ефективних інструментів моніторингу, оцінки та адаптації заходів, спрямованих на зниження вразливості молоді.

Мета статті – сформулювати змістовну структуру і понятійно-категоріальний базис забезпечення інформаційної, економічної та правової безпеки молоді. Розробити концептуальну модель забезпечення інформаційної, економічної та правової безпеки молоді в умовах воєнного стану, яка враховує взаємозв'язок між трьома ключовими сферами та їх комплексний вплив на міграційні наміри молоді.

Для досягнення поставленої мети у статті використано системно-синергетичний підхід, який дозволив розглядати безпеку молоді як відкриту самоорганізовану систему, що функціонує в умовах нестаціонарності та турбулентності (війна, міграційні шоки, цифрова трансформація). Використання загальнонаукових та спеціальних методів дослідження дало змогу сформулювати змістовну структуру та понятійно-категоріальний базис забезпечення інформаційної, економічної та правової безпеки молоді, виявити складні нелінійні взаємозв'язки між трьома сферами безпеки та їх комплексного впливу на міграційні наміри.

Основний матеріал і результати. Безпека молоді представляє собою не просто стан захищеності від несприятливих впливів, а як сукупність умов та спроможностей, що дозволяють молодій людині реалізовувати власні права, освітній, професійний, економічний і громадянський потенціал. Такий підхід зміщує акцент із пасивного захисту на формування суб'єктності молоді, її самостійності, адаптивності та здатності ухвалювати обґрунтовані життєві рішення.

В умовах воєнного стану ця категорія набуває особливої багатовимірності. Воєнний стан є особливим правовим режимом, який передбачає надання визначеним інституціям необхідних повноважень для забезпечення національної безпеки, а також можливість тимчасового обмеження окремих прав і свобод у межах, установлених законом [13]. За таких умов безпека молоді формується внаслідок взаємодії індивідуальних ресурсів, інституційної підтримки, доступу до інформації, можливостей економічної реалізації та дієвості правових гарантій.

Безпека молоді – це відкрита самоорганізована система, що функціонує в умовах нестаціонарності та турбулентності й представляє собою інтегрований стан захищеності, стійкості та спроможності молодих людей реалізовувати свої права, інтереси й потенціал, адаптуватися до суспільних трансформацій, брати активну участь у розвитку й відновленні країни.

Наведене визначення розкриває безпеку молоді як інтегральну, багатовимірну категорію, проте його операціоналізація в межах інформаційного, економічного та правового вимірів вимагає окремого термінологічного підґрунтя. Для розроблення концепції та розкриття сутності інформаційної, економічної та правової безпеки молоді сформовано понятійно-категоріальний базис (табл. 1), який буде слугувати підґрунтям для обґрунтування тріади безпеки молоді та побудови концептуальної моделі забезпечення інформаційної, економічної та правової безпеки молоді в умовах воєнного стану.

Центральною категорією концептуальної моделі є резильентність молоді – здатність зберігати суб'єктність, адаптуватися до нестабільних умов та викликів, відновлювати особисті та професійні

Понятійно-категоріальний базис забезпечення безпеки молоді

Група показників	Основні категорії
Базові	безпека, захищеність, стійкість, резильєнтність, розвиток, спроможність, адаптація, самореалізація, добробут
Об'єктні	молодь, молодіжне середовище, людський капітал, життєві перспективи, потенціал молоді, якість життя
Інституційні	держава, громада, освіта і наука, ринок праці, бізнес, правова система, цифрова трансформація, суспільство
Предметні	інформаційна безпека молоді, економічна безпека молоді, правова безпека молоді
Поведінкові	міграційні наміри, міграційні сценарії, міграційна поведінка
Результативні	конкурентоспроможність молоді, цифрова стійкість, фінансова незалежність, правова обізнаність, інноваційна активність, соціальна інтеграція, громадська активність, участь у повсякденному відновленні
Стратегічні	національна стійкість, розвиток і збереження людського капіталу, демографічна безпека, сталий розвиток, конкурентоспроможність держави

Джерело: побудовано авторами за [1, 4, 11, 14, 15]

ресурси, використовувати наявні можливості й формувати життєві стратегії в умовах нестаціонарності та турбулентності. Резильєнтність є інтегральним результатом взаємодії інформаційної, економічної та правової складових безпеки молоді – триади безпеки.

У триаді безпеки молоді, інформаційна безпека представляє собою сукупність умов, компетентностей та інституційних можливостей, що забезпечують свідоме, критичне, відповідальне й безпечне функціонування молодих людей в інформаційному та цифровому середовищі. Під економічною безпекою молоді варто вважати такий стан та умови, за яких вона має можливість здобувати якісну освіту, реалізовувати свій потенціал, бути фінансово грамотною та незалежною, розвивати свої професійні навички, підприємницькі компетентності та планувати своє майбутнє. Правова безпека молоді у триаді безпеки означає забезпечення можливості знати, реалізовувати та захищати свої права, свободи й законні інтереси.

Зазначені складові не існують відокремлено, адже інформаційна компетентність сприяє усвідомленому пошуку освітніх, професійних і правових можливостей, економічна самостійність розширює спроможність молоді особи здійснювати самостійний життєвий вибір, а правова обізнаність забезпечує можливість використовувати та захищати свої права. Синергія цих трьох складових формує резильєнтність молоді як інтегральну характеристику її стійкості.

Забезпечення безпеки молоді має мережевий і міжсекторальний характер. Її суб'єктами є органи державної влади, органи місцевого самоврядування, заклади освіти і науки, роботодавці, суб'єкти ринку праці, бізнес, інституції правової системи, громадські організації, молодіжні центри, медіа та цифрові платформи. Національна молодіжна стратегія до 2030 року безпосередньо акцентує на узгодженості дій держави, місцевого самоврядування, громадянського суспільства, бізнесу, родини та самої молоді [16]. Молодь у цій системі є не лише об'єктом підтримки, а й активним суб'єктом, який формує власну стійкість, бере участь у прийнятті рішень та долучається до суспільного відновлення.

Міграційні наміри молоді є важливою поведінковою реакцією на оцінку власної безпеки, доступних можливостей та життєвих перспектив. Найпоширенішими причинами бажання виїхати з України є: матеріальне благополуччя (47%), воєнні дії (39%) та відсутність можливостей для роботи (35%). У той же час поверненню молоді сприяли б передусім безпека і стабільність (77%), розвиток економіки (49%) та перспективи працевлаштування (43%) [1].

Ці дані підтверджують, що міграційні наміри формуються під впливом комплексного поєднання інформаційних, економічних, правових, освітніх і соціальних чинників. У межах моделі слід розрізняти міграційні наміри як суб'єктивні орієнтації молоді та міграційні сценарії як практичні способи їх реалізації. З огляду на це, ключовою метою державної та молодіжної політики має бути формування відповідних умов, за яких проживання, професійна реалізація, повернення та участь у відбудові України стають для молоді обґрунтованим, безпечним і доцільним вибором.

Враховуючи представлений аналіз, розроблено концептуальну модель забезпечення інформаційної, економічної та правової безпеки молоді в умовах воєнного стану (рис.1).

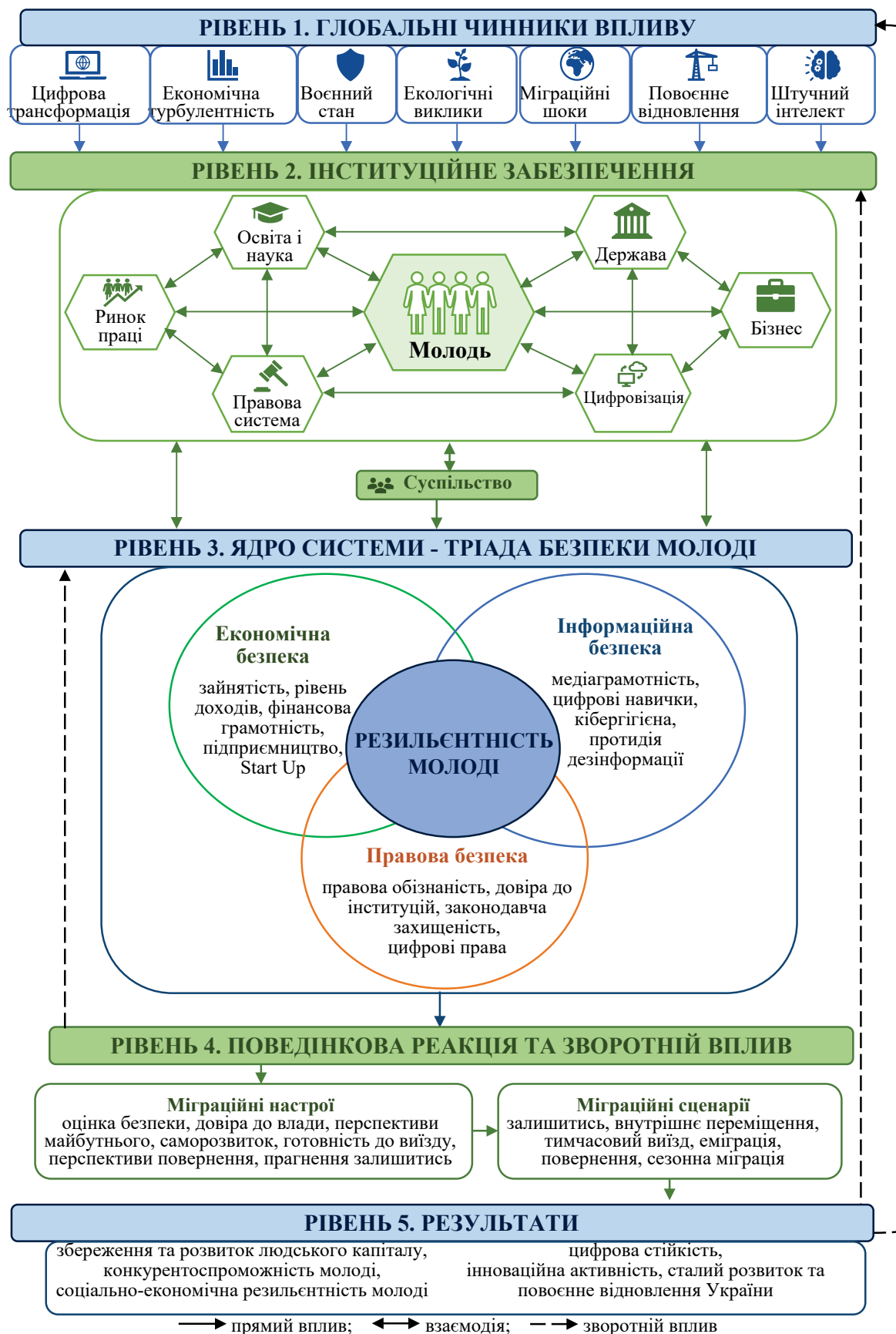

Рис. 1. Концептуальна модель інформаційної, економічної та правової безпеки молоді в умовах воєнного стану

Джерело: розроблено авторами

Концептуальна модель має п'ятирівневу структуру, що поєднує зовнішній контекст, інституційне забезпечення, ядро тріади безпеки молоді, її поведінкову реакцію та стратегічні результати, а також передбачає зворотний зв'язок між рівнями моделі.

Рівні концептуальної моделі передбачають:

- Рівень 1. Глобальні чинники впливу формують зовнішній контекст, у якому молодь навчається, працює, отримує інформацію, реалізує свої права та ухвалює життєві рішення.
- Рівень 2. Інституційне забезпечення, де скоординована діяльність інституцій створює організаційні, освітні, правові, інформаційні та економічні передумови для забезпечення безпеки молоді.
- Рівень 3. Ядро системи – тріада безпеки молоді, яке утворює економічна, інформаційна та правова безпека і саме їх перетин формує резильєнтність молоді.
- Рівень 4. Поведінкова реакція та зворотний вплив, який охоплює міграційні наміри та міграційні сценарії.
- Рівень 5. Стратегічні результати, що представляють собою збереження та розвиток людського капіталу, конкурентоспроможність молоді, цифрову стійкість, інноваційну активність і стале повоєнне відновлення України.

Концептуальна модель інформаційної, економічної та правової безпеки молоді відображає не лише прямий вплив глобального та інституційного середовища на безпеку молоді, а й зворотний вплив міграційних сценаріїв і досягнутих результатів на подальше функціонування інституцій та зміст молодіжної політики. Так, відповідно на рівні інституційного забезпечення всі елементи взаємодіють між собою. Рівень поведінкової реакції має зворотний вплив на тріаду безпеки молоді, а результати у свою чергу на інституційне забезпечення та глобальні чинники впливу.

Висновки. У результаті проведеного дослідження сформовано теоретико-концептуальний підхід до комплексного забезпечення інформаційної, економічної та правової безпеки молоді в умовах воєнного стану. Розкрито зміст безпеки молоді як інтегрованого стану захищеності, стійкості та спроможності молодих людей реалізовувати свої права, інтереси й потенціал, адаптуватися до суспільних трансформацій та брати участь у розвитку й відновленні країни. Сформовано понятійно-категоріальний базис дослідження та обґрунтовано доцільність розгляду інформаційної, економічної та правової безпеки як взаємопов'язаних складових єдиної тріади, інтегральним результатом взаємодії яких є резильєнтність молоді.

Розроблено концептуальну модель інформаційної, економічної та правової безпеки молоді, що поєднує глобальні чинники впливу, інституційне забезпечення, тріаду безпеки молоді, поведінкову реакцію у формі міграційних намірів і сценаріїв та стратегічні результати. Міграційні наміри в межах моделі розглядаються як поведінкове відображення комплексної оцінки молоддю власної безпеки, доступних можливостей і життєвих перспектив. Наукова новизна одержаних результатів полягає у розвитку теоретичних засад безпеки молоді шляхом інтеграції її інформаційного, економічного та правового вимірів у єдину систему та встановлення їх взаємозв'язку з резильєнтністю і міграційною поведінкою молоді.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання запропонованої моделі як концептуальної основи для розроблення системи моніторингу та оцінювання безпеки молоді, а також обґрунтування заходів державної і регіональної молодіжної політики, спрямованих на підвищення резильєнтності молоді, створення сприятливих умов для її навчання, зайнятості, самореалізації та участі у повоєнному відновленні, що сприятиме збереженню й розвитку людського капіталу України.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з формуванням системи загроз, ризиків, критеріїв та індикаторів інформаційної, економічної та правової безпеки молоді.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Борисов Р., Константінова А., Халімоненко Н., Антипович О. Вплив війни на молодь в Україні. Загальнонаціональне дослідження. Аналітичний звіт за 2025 рік. Підготовлено соціологічною групою «Рейтинг» за ініціативи Міністерства молоді та спорту України і технічної та організаційної підтримки Програми розвитку ООН (ПРООН) в Україні та фінансування Уряду Данії. 106 с. URL: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Molodizhna_polityka/2026/impact-of-war-on-youth-in-ukraine-2025.pdf (дата звернення: 05.08.2026)
2. Щорічна доповідь за підсумками 2022-2025 років. Комітет Верховної Ради України з питань молоді і спорту. URL: <https://komsport.rada.gov.ua/uploads/documents/33794.pdf> (дата звернення: 05.08.2026)
3. Становище молоді в Україні «Молодь України: виклики та адаптація в умовах воєнного стану». Щорічна доповідь Міністерства молоді і спорту України. 2025. 162 с. URL: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Molodizhna_polityka/2026/2025-shhorichna-dopovid-pu-vru-kmu-molod-ukrayini.pdf (дата звернення: 01.08.2026)

4. Ачкасова О., Полянська А., Семенов А. Проблеми соціальної безпеки молоді в Україні в умовах воєнного стану та шляхи їх подолання. *Економіка та суспільство*. 2023. № 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-71>
5. Кушта В.С., Фуштей О.В. Соціальні особливості молоді, яка втратила роботу в умовах воєнного стану. *Соціальна робота та психологія: освіта і наука*. 2024. № 2. С. 59–65. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-1351/2024-2-11>
6. Мирошниченко А., Білько С. Забезпечення економічної безпеки молоді як основа національної стійкості в умовах воєнного стану. *Геополітика України: історія і сучасність*. 2026. № 1(36). С. 155–164. DOI: [https://doi.org/10.24144/2078-1431.2026.1\(36\).155-164](https://doi.org/10.24144/2078-1431.2026.1(36).155-164)
7. Капля О. М. Правове регулювання інформаційної безпеки громадянина під час дії воєнного стану. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління*. 2023. № 6(24). С. 16–20. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-6\(24\)-16-20](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-6(24)-16-20)
8. Буряк А.А., Маслій О.А. Цифрова зрілість як індикатор рівня цифрового розвитку національної економіки. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2026. Т. 37 (76), № 2. С. 8–12. DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4803/D76-2-2>
9. Мильніченко Н. Інформаційна безпека дітей і молоді в умовах війни. *Здоров'я і суспільство в умовах війни: збірник статей*. 2022. С. 391–395. URL: <https://vmurof.kr.ua/wp-content/uploads/2022/11/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B9-2022.pdf#page=393>
10. Цікарук І.В., Цікарук В.Ю., Омельчук О.В. Інформаційна безпека учасників освітнього процесу як елемент безпечного освітнього середовища. *Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка Педагогічні науки*. 2023. № 16. С. 51–57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2410-2075-2023-16.7>
11. Onyshchenko S, Maslii O, Yanko A, Cherviak A, Chumak O. Methodology for Calculating the Human Capital Vulnerability to AI Index. *Economies*. 2026. № 14(8). 298. DOI: <https://doi.org/10.3390/economies14080298>
12. Васильців Т.Г., Левицька О.О. Вплив міграції молоді на соціально-економічний розвиток та імперативи державної політики збереження потенціалу відновлення України. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гіжцького. Серія «Економічні науки»*. 2024. № 26(104), с. 52–59. DOI: <https://doi.org/10.32718/nvlvet-e10409>
13. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19> (дата звернення: 02.08.2026)
14. Vilchez M., Trujillo F. (2023). The Perception of Security and Youth: A Practical Example. *Social Sciences*. 2023. № 12(4), 227. DOI: <https://doi.org/10.3390/socsci12040227>
15. Orap Olehivna, Kalba Yevhenivna. The research of the economic attitudes of Ukrainian youth: theoretical and practical aspects. *Insight: The Psychological Dimensions of Society*, 2021. № 5. P. 117–131. DOI: <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2021-5-8>
16. Про Національну молодіжну стратегію до 2030 року: Указ Президента України від 12.03.2021 № 94/2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/94/2021> (дата звернення: 02.08.2026)

REFERENCES:

1. Borisov R., Konstantinova A., Khalimonenko N., Antipovich O. Vplyv viyny na molod' v Ukrayini. Zahal'nonatsional'ne doslidzhennya [The Impact of the War on Youth in Ukraine. Nationwide Study]. Analytical Report for 2025. Prepared by the “Rating” sociological group at the initiative of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine, with technical and organizational support from the United Nations Development Programme (UNDP) in Ukraine and funding from the Government of Denmark. 106 pp. Available at: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Molodizhna_polityka/2026/impact-of-war-on-youth-in-ukraine-2025.pdf (accessed August 5, 2026)
2. Shchorichna dopovid' za pidsumkamy 2022-2025 rokiv. Komitet Verkhovnoyi Rady Ukrayiny z pytan' molodi i sportu [Annual report covering the period 2022–2025. Committee of the Verkhovna Rada of Ukraine on Youth and Sports]. Available at: <https://komsport.rada.gov.ua/uploads/documents/33794.pdf> (accessed August 5, 2026)
3. Stanovyshche molodi v Ukrayini “Molod' Ukrayiny: vyklyky ta adaptatsiya v umovakh voyennoho stanu”. Shchorichna dopovid' Ministerstva molodi i sportu Ukrayiny [The Situation of Youth in Ukraine: “Ukraine’s Youth: Challenges and Adaptation under Martial Law”. Annual Report of the Ministry of Youth and Sports of Ukraine]. (2025). 162 p. Available at: https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Molodizhna_polityka/2026/2025-shhorichna-dopovid-pu-vru-kmu-molod-ukrayini.pdf (accessed August 1, 2026)
4. Achkasova O., Polianska A., Semenov A. (2023) Problemy sotsial'noyi bezpeky molodi v Ukrayini v umovakh voyennoho stanu ta shlyakhy yikh podolannya [Challenges regarding the social security of youth in Ukraine under martial law and ways to overcome them]. *Economy and Society*. No. 56. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-71> (in Ukrainian)
5. Kushta V.S., Fushtei O.V. (2024) Sotsial'ni osoblyvosti molodi, yaka vtratyla robotu v umovakh voyennoho stanu [Social characteristics of young people who lost their jobs under martial law conditions]. *Social Work and Psychology: Education and Science*. no. 2, pp. 59–65. DOI: <https://doi.org/10.32782/3041-1351/2024-2-11> (in Ukrainian)
6. Myroshnychenko A., Bilko S. (2026) Zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky molodi yak osnova natsional'noyi stiykosti v umovakh voyennoho stanu [Ensuring the economic security of youth as a foundation for national resilience un-

der martial law]. *Geopolitics of Ukraine: History and Modernity*. no. 1(36), pp. 155–164. DOI: [https://doi.org/10.24144/2078-1431.2026.1\(36\).155-164](https://doi.org/10.24144/2078-1431.2026.1(36).155-164) (in Ukrainian)

7. Kaplia O. M. (2023) Pravove rehulyuvannya informatsiynoyi bezpeky hromadyanyna pid chas diyi voyennoho stanu. [Legal Regulation of Citizen Information Security During Martial Law]. *Expert: Paradigms of Legal Sciences and Public Administration*. no. 6(24), pp. 16–20. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-6\(24\)-16-20](https://doi.org/10.32689/2617-9660-2022-6(24)-16-20) (in Ukrainian)

8. Buriak A.A., Maslii O.A. (2026) Tsyfrova zrilist' yak indyikator rivnya tsyfrovoho rozvytku natsional'noyi ekonomiky. [Digital maturity as an indicator of the level of digital development of the national economy]. *Scientific Notes of V.I. Vernadsky TNU. Series: Economics and Management*. Vol. 37 (76), no. 2. pp. 8–12. DOI: <https://doi.org/10.32782/2523-4803/D76-2-2> (in Ukrainian)

9. Mylnychenko N. (2022) Informatsiyna bezpeka ditey i molodi v umovakh viyny. [Information Security of Children and Youth in Wartime]. *Health and Society in Wartime: Collection of Articles*. pp. 391–395. Available at: <https://vmuroi.kr.ua/wp-content/uploads/2022/11/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA-%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B9-2022.pdf#page=393> (in Ukrainian)

10. Tsikaruk I.V., Tsikaruk V.Yu., Omelchuk O.V. (2023) Informatsiyna bezpeka uchashnykiv osvitynoho protsesu yak element bezpechnoho osvitynoho seredovyshcha. [Information security of educational process participants as an element of a safe educational environment]. *Scientific Bulletin of the Taras Shevchenko Kremenets Regional Humanities and Pedagogical Academy: Pedagogical Sciences*. no.16, pp. 51–57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2410-2075-2023-16.7> (in Ukrainian)

11. Onyshchenko S, Maslii O, Yanko A, Cherviak A, Chumak O. (2026) Methodology for Calculating the Human Capital Vulnerability to AI Index. *Economies*. No. 14(8). 298. DOI: <https://doi.org/10.3390/economies14080298>

12. Vasylytsiv T., Levytska, O. (2024). Vplyv mihratsiyni molodi na sotsial'no-ekonomichnyy rozvytok ta imperatyvy derzhavnoyi polityky zberezheniya potentsialu vidnovlennya Ukrayiny [The impact of youth migration on socio-economic development and imperatives of the state policy for preserving the recovery potential of Ukraine]. *Scientific Messenger of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies. Series Economical Sciences*. no. 26(104), pp. 52–59. DOI: <https://doi.org/10.32718/nvlvet-e10409> (in Ukrainian)

13. On the Legal Regime of Martial Law: Law of Ukraine No. 389-VIII dated May 12, 2015. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19> (accessed August 2, 2026)

14. Vilchez M., Trujillo F. (2023). The Perception of Security and Youth: A Practical Example. *Social Sciences*. No. 12(4), 227. DOI: <https://doi.org/10.3390/socsci12040227>

15. Orap Olehivna, Kalba Yevhenivna (2021) The research of the economic attitudes of Ukrainian youth: theoretical and practical aspects. *Insight: The Psychological Dimensions of Society*, no. 5. pp. 117–131. DOI: <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2021-5-8>

16. On the National Youth Strategy until 2030: Decree of the President of Ukraine No. 94/2021 dated March 12, 2021. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/go/94/2021> (accessed August 2, 2026)

УДК 351.862.6/.8-049.5-053.6"364"

JEL J13, F52, O33

Черв'як Анна Володимирівна, доктор філософії, учений секретар Вченої ради, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». **Маслій Олександра Анатоліївна**, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». **Мирошниченко Аліна Іванівна**, кандидат наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права, Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». **Концептуальна модель інформаційної, економічної та правової безпеки молоді в умовах воєнного стану.**

У статті обґрунтовано доцільність комплексного підходу до забезпечення інформаційної, економічної та правової безпеки молоді в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України. Метою дослідження є формування понятійно-категоріального базису та розроблення концептуальної моделі забезпечення безпеки молоді з урахуванням її впливу на міграційні наміри й сценарії. Представлено безпеку молоді як відкриту самоорганізовану систему, що функціонує в умовах нестаціонарності та турбулентності. Визначено зміст інформаційної, економічної та правової безпеки молоді, які запропоновано розглядати як взаємодоповнювальні складові єдиної тріади безпеки. Обґрунтовано, що інтегральним результатом їх взаємодії є резильєнтність молоді. Розроблено п'ятирівневу концептуальну модель, що охоплює глобальні чинники впливу, інституційне забезпечення, тріаду безпеки молоді, поведінкову реакцію у формі міграційних намірів і сценаріїв, а також стратегічні результати для молоді та держави.

Ключові слова: безпека молоді, економічна безпека, інформаційна безпека, людський капітал, молодь, міграційні наміри, повоєнне відновлення, правова безпека, резильєнтність молоді.

UDC 351.862.6/.8-049.5-053.6"364"

JEL J13, F52, O33

Anna Cherviak, PhD in Economics, Academic Secretary of the Academic Council, National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic". **Oleksandra Maslii**, PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Taxation, National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic". **Alina Myroshnychenko**, PhD in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Public Administration, Administration and Law, National University "Yuri Kondratyuk Poltava Polytechnic". **A conceptual model of youth information, economic and legal security under martial law.**

This article justifies the need for a comprehensive approach to ensuring the informational, economic and legal security of young people under martial law and during Ukraine's postwar recovery. The aim of the study is to establish a conceptual and categorical framework and to develop a multilevel conceptual model for ensuring the security of young people, considering its impact on their migration intentions and scenarios. The methods of systems analysis, statistical generalization, the structural-functional approach, comparison and conceptual modeling were applied. Youth security is presented as an open, self-organized system operating under conditions of instability and turbulence. The interdependence of informational, economic and legal security has been substantiated. It's proposed that these be viewed as interconnected components of a unified triad of youth security. It has been established that information literacy expands opportunities for the informed pursuit of educational, professional and legal opportunities; economic independence enhances a young person's ability to make independent life choices; legal awareness creates the conditions for the realization and protection of their rights and legitimate interests. The integral outcome of the interaction between these components is defined as youth resilience. It characterizes young people's ability to adapt to unstable conditions, maintain their agency, restore and develop their own resources and formulate life strategies in conditions of instability and turbulence. The content of the informational, economic and legal security of youth is defined and proposed to be considered as complementary components of a single security triad. It is argued that the integral result of their interaction is youth resilience. A five-level conceptual model has been developed that encompasses global influencing factors, institutional support, the youth security triad, behavioral responses in the form of migration intentions and scenarios, as well as strategic outcomes for youth and the state.

Key words: youth security, economic security, information security, human capital, youth, migration intentions, postwar recovery, legal security, youth resilience.